מג א ןטוש"ע יו"ד סי׳ רכח סעי׳ כא]: מג ב מיי׳ פ״ז מהל׳ אישות הלי ז סמג לט סעי׳ ד: מד ג מיי׳ פ״ז מהל׳ ביאת המקדש הלי"ב יג סמג לאוין פח: מה ד מיי פ"ו שם הלי מו ה מיי פ"ו שם הלי : 27 יג. בזל וז חטיכ מיי׳ פ״ז מהל' אישות הל' ז סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סיי לט סעיי ד: מח ל מיי פכ"ה שם הלי ט"בוט מב ממס ד שם סי׳ קיז סעיף ח:

לעזי רש"י וורוא"ה [וירוא"ה].

איגר"א. חומץ. איש או יייכן. פינדרור"א [פינדידור"א]. סדק (של צלקת).

תוספות רי"ד

שכל המומין וכו'. פי' בבכורות מפרש להו. תנא הוסיפו עליהן זיעה ושומא וריח הפה תניא שומא מום גדולה ואין בה שיער ה"ז מום קטנה אין זה מום איזהו גדולה פי' רשב"ג עד כאיסר האיטלקי (f) אר״ח הא מילתא מגברא שילא (שומא בלב) [נשכה כלבן ונעשה מקומו צלקת בין דדי אשה טפח סבר ר"א בריה דרבא למעליותא פי׳ שהוא נוי לאשה. א״ל גבי מומין אביי ג' אצבעות תניא ר"נ אומר כל אשה שדדיה גסים משל חברתה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר בריה דריב"ל משמיה בה מומין ועודה בבית . אביה האב צריד להביא בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל שלא תתארס היו בה מומין בד"א במומין שבסתר

א) לכאורה צ"ע דהשמיט להא דאמריגן דבעומדת על פדחתה הוי מום ואפילו בקטנה ואפי' אין בה שיער וכן העיר הב"י בסימן ל"ט על הרי"ף ז"ל שהשמיטו ואולי דלא הי' זה בגירסתם ז"ל. משום דאין אדם רוצה שתתבוה אשתו בב"ד בבעל לא שייך למ"ד רוצה אדם שתמבזה אשתו בב"ד הכא אמר אי אפשי באשה - זילותא לילך שרגיל ללכת בב"ד כל שעה לצרכו: באן בזיעה נדרנים וגט נמי לא ניחא לי למיתבא לה דאתסר באמה ואחותה ולא - עוברת. שיכול להעבירה ע"י רחילת מים דאכמי לא ידע דאפשר

לעבורי בקיוהא דחמרא דההיא לא פסלה בכהנים שהעבודה לפי שעה הוא אפשר שמרחינה ועוברת ואין לפרש עוברת שעשויה להתרפחות דהיכי נוקי מתני' בשאינה עוברת הא בין קבועין בין עוברין קתני ועי"ל דזיעה עוברת שעשויה להתרפחות ואפילו לא העבירה כשר לעבודה דלא מאיסה כולי האי ומזוהם הוי דווקא זיעה שאינה עוברת והא דקתני בין קבועין בין עוברין אכל מומין דקתני התם קחי וה"פ בין קבועין ששנויין באותה משנה בין עוברין ששנויין שם כגון ⁶ חוורור: וחבמים אומרים בד"א במומין

שבםתר בו'. נראה לרבינו יצחק דר"מ לא פליג אמומין שבגלוי דמודה דאין יכול לטעון דראה וניפיים הוא כדאמר סתמא דהש"ם בגמרא ועוד דאי פליג אמומין שבגלוי אם כן משכחת לה סימפון בעבדים במומין שבגלוי לר' מאיר ולא פליג אלא ביש מרחץ: ולא הכום בני ישראל כי נשבעו להם בולא נשיאי העדה ⁴וכמה רבים רב נחמן בר יצחק אמר ישלשה ימים שנים רבים שלשה ר' יצחק אמר עשרה עדה כתיב בהו ר"מ אומר כל נדר שצריך חקירת חכם לא יחזיר ר' אלעזר אומר לא אסרו צריך אלא מפני שאינו צריך במאי קמיפלגי רבי מאיר סבר אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד ר' אלעזר 🌣 סבר יאין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד רבא אמר הכא באשה חשובה עסקינן דאמר לא ניחא לי דאיתסר בקרובותיה אי הכי סיפא דקתני אבל הוא שהלך אצל חכם והתירו אצל רופא וריפא אותו מקודשת ליתני אינה מקודשת ולימא הכא באדם חשוב עסקינן דאמרה לא ניחא לי דאיתסר בקריביה איהי בכל דהו ניחא לה כדריש לקיש דאמר ר"ל טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו יאביי אמר דשומשמנא גברא כורםיה בי חראתא רמי לה רב פפא אמר דנפסא גברא תיקרייה בסיפי בבא ותיתיב רב אשי אמר דקלמא גברא לא בעי מלפחי לקידרא

תנא וכולן מזנות ותולות בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו': תנא הוסיפו עליהן יזיעה ושומא וריח הפה והני בכהני לא פסלי והתנן יהזקן יוהחולה והמזוהם ותנן "ימומין אלו בין קבועין בין עוברין פסולין באדם א"ר יוסי בר' חנינא לא קשיא כאן בזיעה עוברת כאן בזיעה שאינה עוברת רב אשי אמר זיעה אמזוהם קא רמית יהתם גבי כהנים אפשר לעברה בקיוהא דחמרא ומריח הפה נמי אפשר דנקט פילפלא בפומיה ועביד עבודה אבל גבי אשה לא אפשר האי שומא היכי דמיא אי דאית בה שער הכא והכא פסלה אי דלא אית בה שער אי שומא גדולה היא הכא והכא פסלה אי שומא קמנה היא הכא והכא לא פסלה דתניא ישומא שיש בה שער ה"ז מום אין בה שער גדולה ה"ז מום קטנה אין זה מום ואיזוהי גדולה פירש רשב"ג יעד כאיםר האיטלקי א"ר יוסי בר' חנינא בעומדת על פרחתה פרחתה ראה וניפיים הוא א"ר פפא בעומדת לה תחת כפה של ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין דלא מתחזיא א"ר חסדא הָא מילתא מגברא רבה שמיע לי ומנו ר' שילא יינשכה כלב ונעשה מקומו צלקת הרי זה מום א"ר חסרא "קול עבה באשה ה"ז מום שנאמר בין דדי אשה מפח מנאמר בין דדי אשה מפח סבר רב אחא בריה דרבא קמיה דרב אשי למימר מפח למעליותא א"ל רב אשי 'גבי מומין תניא וכמה אמר אביי שלש אצבעות תניא ר' נתן אומר יכל אשה שדדיה גסין משל חברותיה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר בריה דרבי יהושע בן לוי משמיה דר' יהושע בן לוי מפח ומי איכא כי האי גוונא אין דאמר רבה בר בר חנה אני ראיתי ערביא אחת שהפשילה דדיה לאחוריה והניקה את בנה ולציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון א"ר מיישא בר בריה דר' יהושע בן לוי אחד הנולד בה ואחד המצפה לראותה אמר אביי ייוחד מינייהו עדיף כתרי מינן אמר רבא וחד מינן כי סליק להתם עדיף כתרי מינייהו דהא רבי ירמיה דכי הוה הכא לא הוה ידע מאי קאמרי רבגן כי סליק להתם קרי לן ייבבלאי מפשאי: מתני להיו בה מומין ועודה בבית אביה האב צריך להביא, ראיה שמשנתארסה יהיו בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל הבעל צריך להביא ראיה שער שלא נתארסה היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח מעות דברי ר"מ וחכמים אומרים במה דברים אמורים במומין שבסתר

על מומין שבה: הבעל לריך להביא ראיה. עדים. וכולה מפרש בגמרא נלקמן ע"בן: במה דברים אמורים. שהבעל יכול לטעון על המומין:

ולא הכום בני ישראל. בגבעונים כתיב: רבא אמר. הא דקתני 🦋 הכי סיפא דקתני אבל הוא שהדך בו'. דבשלמא אי טעמא אלל חכם והתירה אינה מקודשת: באשה חשובה. בת גדולים דאפי׳ ניחא לי דליהוו קדושין: אבל הוא. אם אמר לה על מנת שאין עלי

מומין ונדרים: טן דו. גוף שנים. משל הדיוט הוא שהנשים אומרות טוב לשבת עם גוף שנים משבת אלמנה: דשומשמנה גברה. משל הדיוט הוא מי שבעלה קטן כנמלה: כורסיה בי חראתא רמיא. כסאה בין השרות בנות חורין מושיבה. כלומר גם לי בעל כמוכם: נפסא. מנפס למר. ואומנות מאוסה היא: מיקרייה בסיפי בבא ותיתיב. אינה בושה להרותו על מפתן הבית לישב שם אלו בפני הכל: קולסא. ממשפחת דופי: **טלפחי**. עדשים שהוא מאכל קל ואין חסרון כיס כל כך אינה שואלת הימנו אך יקרא שמו עליה: וכולן מזכות ותולות בבעליהן. כל אלו שבעליהן שפלים ומראות להם חבה אינו אלא שמזנות תחתיהן וכשמתעברות הן תולות את העובר בבעל [ונוח להן באנשים כל שהן לפי שמזנות תחתיהן]: הוסיפו צליהם. בנשים שאין בכהנים: זיעה. זועה תמיד: שומא. וורוא״ה: הזקן והחולה והמווהם. לגבי מומי בהמה תנן. וקס"ד זיעה וריח הפה דאדם בכלל מזוהם: זיעה אמוהם קח רמים. לחו רומיח היח מזוהם גופו מסריח ובאדם נמי פוסל אבל זיעה דאדם אינה פוסלת בכהנים כדקתני הוסיפו עליהם: דאפשר לעברה בקיוהא דחמרא. ביין קהה :אייגר"א בלע"ז עד שיעבוד עבודתו וריח הפה נמי כו'. אבל גבי אשה שהוא מדבר עמה כל שעה לא אפשר: בעומדת על פדחתה. ולעולם בשחין בה שער ובקטנה: פדחתה. מלחה: ונעשה מקומו ללקת. שנשאר שם רושם משחייתה המכה: ללקת. פינדרור"א ודוגמתה בשחיטת חולין . (דף קכד.) גבי תנור כלי חרס דללקיה מללק: למעליותא. והכי קאמר נוי הוא לאשה שיהו דדיה מובדלים טפח: גבי מומין מניא. הך מתני׳ גבי מומין תניא דקא חשיב זיעה ושומא וריח הפה ושאר מומין וטפח ביו שני דדי אשה: וכמה. נוי לה: וכמה. יהו גסין (אחת) משל חברותיה ויהא מום: ולליון יאמר. משום דאיירי בה רבי מיישא נקיט לה. ולניון יאמר איש ואיש יולד בה לעתיד לבא כשיתקיים מקרא שכתובי והביאו את כל אחיכם מנחה לה' וגו' כל מקום שימנאו שם ישראל יאמרו העמים זהו מבני ליון זה יולד בה נביאנו שם: ולליון. כמו וישאלו אנשי המקום לחשתו (ברחשית כו) על חשתו: חחד הכולד בה כו'. חיש איש ימירא קא דריש. אחד הנולד בה ואחד המלפה לראותה יקרא מבניה ויביאוהו אללה: **והוא יכוננה עליון.** הקב"ה יכוננה להיות עליון למעלה על כל העולם: וחד מינייהו. מבני ארץ ישראל: עדיף. פקחים וחריפים: בזרגבי' האב לריך להיות עליון למעלה על כל העולם: וחד מינייהו. מבני ארץ ישראל: נרוסה לרשום הבעל. ניסת והוא בא להוליאה בלא כתובה להביא ראיה. אם בא לתבוע כתובה מן האירוסין מזה שממאן לקחתה: נרוסה לרשום הבעל. ניסת והוא בא להוליאה בלא

 ל) גיטין מו. [ע"ש],
(לעיל עד: וש"נ],
ג) [שם וש"נ], קדושין ז. ודף מא. יבמות קיח:, ד) [יבמות שם], 1) בכורות מא., 1) שם מג., ה) ומנחות מב. ע"שו. ובחים ק: מנחות נב. בכורות כה:ז. י) ס"א נולדו. ל) [ישעיה סו], ל) תרגום של סנוורים,

תורה אור השלם ו. וְלֹא הִכּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּי נִשְׁבְּעוּ לְהֶם נְשִׂיאֵי הָעַדָה בַּיִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל ָּיֶבֶּיְרִי בַּיְ;ְּבֶּּלְנוּ וַיִּלֹנוּ כָל הָעֵרָה הַנְּשִׂיאִים: יהושע הָעֵרָה עַל יהושע ט יח 2. יוֹנְתִי בְּחַגְנִי הַּפֶּלַע בְּסֵתֶר הַמִּדְרֵגְה הַרְאִינִי אֶת מַרְאִיךָּ הַשְּׁמִיעִינִי אֶת מַרְאִיךָּ הַשְּׁמִיעִינִי יָּמִרְאֵיף נָאוֶה: יִּמִרְאֵיף נָאוֶה: מִרְאֵיף נָאוֶה:

שיר השירים ב יד 3. וּלְצִיוֹן יַאָמֵר אִישׁ וְאִישׁ יָלַד בָּה וְהוּא יכוננה עליון: תהלים פז ה

מוסף רש"י

כי נשבעו להם. והוה להו לאתשולי אשבועתייהו אי לאו משום דהודר ברבים (גיטין מו.). ימים שנים רבים שלשה. גני זנה דרטינן הכי נטילהי נדה (שם). עדה כתיב בהו. עדה עשרה, דכתיב גבי מרגלים (במדבר יד) לעדה הרעה, ילחו יהושע וכלב (שם). אדם יהושע וכנכ (שם). אום רוצה שתתבזה אשתו בב"ד. כלומר אינו מקפיד בכך, הלכך נריך חקירת חכם מני לקלקלה (שם). טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו משל הוא שהנשים אומרות על בעל כל דהוא, שהוא טוב לשבת עם שני גופים משבת למנה (קדושין מא.) טן דו, למנה (קדושין מא.) טן דו, בגופים שנים, בעל ואשמו, ואפילו אינו לה אלא ללוות בעלמא (קדושין ז. וכעי"ז יבמות קיח:) כלומר אשה בכל דהו ניחא לה ומט ככל לטו לימט לט (ב"ק קיא.). דשומשמנא גברא. נעל גון כנמלה, . כורסיה כי חראתא רמי ונותנת כסאה אלל חשובות סורות הארץ (יבמות קיח:). דנפסא גברא. אומנותו מאוסה, מנפץ למר (שם, דקלסא , דנפצא ושם: ונפבא). יקיסא גברא. שמן פסול משפחה (שם). והמזוהם. מסריח מומיו וררורות מא). אלו. האמורין בבכור, בין קבועין בין עוברין. כל זמן שהן נו, פסולין באדם. נכהן לענודה (שם מג.).